

2020

SELMA LAGERLÖFS LITTERATURPRIS 2020

TILLDELAS

MONIKA FAGERHOLM

»För ett författarskap som med virtuos stämföring skildrar individer och grupper som strävar efter mening i en tillvaro som inte tillåter några stabila sammanhang, en värld med olyckan hängande i luften.«

MONIKA FAGERHOLM

MONIKA FAGERHOLM (f. 1961) debuterade 1987 med romanen *Sham* och fick ett stort publikt genombrott 1994 med *Underbara kvinnor vid vatten*. Underrubriken är "En roman om syskon". Fagerholm berättar där om två par med varsitt barn, Thomas och Renée, som umgås i sitt "sommarparadis". Det mesta berättas genom pojken Thomas vilket betyder att vi får fragmentariska bilder av en dramatisk utveckling där paradiset går förlorat, familjerna bryter upp. Också "syskonen" går skilda vägar, Renée mot undergång medan Thomas ändå lever vidare.

Liknande situationer går igen i Fagerholms författarskap som omfattar åtta romaner och en del andra texter: där beskrivs inga paradis men genomgående är ändå att någonting går förlorat, att de sociala sammanhang som alla romangestalter söker slås sönder.

Efter ännu en publikframgång med den egensinniga uppväxtskildringen *Diva* (1998) gjordes den kanske största satsningen med *Den amerikanska flickan* (2005) som fortsatte i *Glitterscenen* (2009). Flickan Eddie hemsöker den lantliga idyllen som snart visar sig vara allt annat än idyllisk, snarare en djungel av motsättningar och stridigheter. Flickan störtar ner i ett träsk och hennes lik flyter upp flera år senare som en påminnelse om det som framstår som romanernas tes: "Mitt i livet finns en drift till död". Romanerna har inga huvudpersoner, snarare grupper och konstellationer som kretsar kring den gemensamma upplevelsen av förlust, av obeveklig förstörelse.

Också i den följande romanen, *Lola uppochner* (2012) handlar det om död: det är rentav en mordhistoria i en småstad med ett myller av inblandade i ständigt skiftande konstellationer och med rader av avslöjanden. Men även om en del klaras upp så framstår ändå livet i småstaden som oöverskådligt och obegripligt. Det är ett slags kollektivroman där alla talar i mun på varandra för att bringa reda i en tillvaro där ingenting stämmer.

FOTO: THRON ULLBERG.

I Fagerholms senaste roman, *Vem dödade Bambi?* (2019), har kollektivet krympt. Där finns rentav en huvudperson, Gusten, och romanen berättas nu i och genom hans och några andras medvetanden. Också här slås sammanhangen sönder av en avgörande händelse, en "katastrof": en gruppvåldtäkt. Gusten deltar, möjligen motvilligt, och är i alla händelser den som rapporterar händelsen och därmed slutligen bryter de sociala band som knöt samman gruppen. Romanen skildrar inte bara pojkgruppen och deras flickvänner utan också några mödrar i karriären och Fagerholm ger sig därmed möjlighet att utveckla sin talang för social satir. Grundstämningen är ändå individernas ensamhet och deras sorg över det som är lika uppenbart som oförklarligt.

Monika Fagerholm tilldelas Selma Lagerlöfs litteraturpris 2020: för ett författarskap som med virtuos stämföring skildrar individer och grupper som strävar efter mening i en tillvaro som inte tillåter några stabila sammanhang, en värld med "olyckan hängande i luften".

Arne Melberg och Emi-Simone Zawall

KONTAKTER

PRISTAGAREN

Monika Fagerholm
00358 50 431 4608
monikafagerholm@gmail.com

PRISNÄMNDEN

Emi-Simone Zawall
073-551 61 34
emi.zawall@gmail.com

Arne Melberg
070-270 55 23
arne.melberg@gmail.com

LITTERATURPRISSTIFTELSEN

Tuula Dajén, litteraturprisstiftelsens, ordförande
072-231 00 93
tuuladajen@gmail.com

BOKFÖRLAG

FÖRLAGET
NYLANDSGATAN 17 B 26
00120 HELSINGFORS
andrea.svanback@forlaget.com

TEOS
KASARMIKATU 23 A, 3. KRS
00130 HELSINKI
hannele.jyrkka@teos.fi

ALBERT BONNIERS FÖRLAG
BOX 3159
103 63 STOCKHOLM
info@albertbonniers.se

SELMA LAGERLÖFS LITTERATURPRIS

Tidigare pristagare

2019	Kristina Sandberg	2001	Agneta Pleijel
2018	Carola Hansson	2000	Torgny Lindgren
2017	Lars Norén	1999	Kristina Lugn
2016	Sara Stridsberg	1998	Göran Palm
2015	Stewe Claeson	1997	Per Olov Enquist
2014	Lotta Lotass	1996	Rolf Edberg
2013	Kjell Johansson	1995	Ulla Isaksson
2012	Klas Östergren	1994	Stig Claesson
2011	Ellen Mattson	1993	Georg Henrik von Wright
2010	Jan Lööf	1992	Tove Jansson
2009	Lars Gustafsson	1991	Lars Gyllensten
2008	John Ajvide Lindqvist	1990	Lars Andersson
2007	Barbro Lindgren	1989	Kerstin Ekman
2006	Lars Jakobson	1988	Lars Ahlin
2005	Birgitta Stenberg	1987	Göran Tunström
2004	Sigrid Combüchen	1986	Astrid Lindgren
2003	P C Jersild	1985	Sara Lidman
2002	Peter Englund	1984	Birgitta Trotzig

STIFTELSEN SELMA LAGERLÖFS LITTERATURPRIS

Presentation

Selma Lagerlöfs Litteraturpris delas ut av en stiftelse med samma namn. Den har sitt säte i Sunne och bildades 1983 av Sunne kommun, dåvarande Hotell Selma Lagerlöf och Fryksdalens Sparbank. Huvudsponsor är Rottneros AB. Övriga sponsorer är Länsförsäkringar Värmland och företag i Sunne kommun. Region Värmland lämnar bidrag till marknadsföring och programverksamhet.

Stiftelsen kom till för att vidga informationen om Fryksdalen och lyfta fram de kulturella traditioner och miljöer i sunnebygden, som spelat så stor roll bland annat i Selma Lagerlöfs och sedermera Göran Tunströms författarskap. Stiftelsen leds av en styrelse. Ordförande är Tuula Dajén, Sunne.

Om uppdraget står det så här i stiftelsens stadgar:

Stiftelsen avser att främja författarskap i Selma Lagerlöfs anda genom att dela ut ett litteraturpris till författare för ett eller flera verk på svenska språket; rikssvenska och finlandssvenska författare är således jämställda. I anslutning till prisutdelningen genomförs Kulturveckan i Sunne som anordnas av stiftelsen. En prisnämnd, som utses av stiftelsens styrelse, beslutar om pristagare.

Om regler för utdelande av priset sägs följande:

Selma Lagerlöfs Litteraturpris är avsett som belöning för framstående författare i Selma Lagerlöfs anda. Detta kriterium får ges vidsträckt innebörd. Visserligen bör priset i första hand tillfalla en prosaförfattare och epiker vars verk är förankrat i svensk eller annan nordisk miljö och litterär tradition, men uppmärksamhet bör också ägnas åt författare av barn- och ungdomslitteratur. Facklitterära författare med verk av betydande litterär kvalitet bör därjämte komma i fråga. Priset kan ges för ett särskilt verk, men bör främst vara en belöning för ett samlat författarskap. Den av styrelsen fastställda prissumman får inte delas.

Prisnämnden består av ledamöter utsedda dels av stiftelsen, dels av Mårbackastiftelsen, Selma Lagerlöfsällskapet och Kungliga biblioteket.

Birgitta Trotzig mottog det första priset 1984. Kristina Sandberg fick det 2019. Lördagen den 15 augusti 2020 delas Selma Lagerlöfs Litteraturpris ut för trettiosjunde gången. Prissumman är 100 000 kronor.

Prisnämnden

Anna Forssberg, Karlstad, docent i litteraturvetenskap, ordförande

Lars Andersson, Sunne, författare (f.d. ordf.)

Emi-Simone Zawall, Stockholm, litteraturvetare

Arne Melberg, Gräsmark, professor emeritus i litteraturvetenskap

Lena Carlsson, Landskrona, litteraturvetare

Peter Luthersson, Stockholm, docent i litteraturvetenskap

Information om pristagarna och Stiftelsen Selma Lagerlöfs Litteraturpris finns på
www.kulturveckanisunne.se

SELMA LAGERLÖFS LITTERATURPRIS 2020

– några hålltider

TISDAG 11 AUGUSTI

19.00 En poetisk sommarkonsert

Frykensalen, Sunne bibliotek

Med Lill Lindfors och gitarristen Mats Bergström.

FREDAG 14 AUGUSTI

19.00 Litterär afton

Frykensalen, Sunne bibliotek

Professor emeritus Arne Melberg

samtalar med årets pristagare Monika Fagerholm.

Bokförsäljning och signering.

LÖRDAG 15 AUGUSTI

15.00 Utdelning av Selma Lagerlöfs litteraturpris 2020

Frykensalen, Sunne bibliotek

Prisceremoni och högtidstal till Pristagaren.

Journalisten och programledaren

Yukiko Duke presenterar pristagaren.

SÖNDAG 16 AUGUSTI

11.00 Högtidsgudstjänst i Östra Ämterviks kyrka

Kransnedläggning och tal vid Selma Lagerlöfs grav.

15.00 Föreläsning – Vattnet – Hur ser det ut i Världen?

Frykensalen, Sunne bibliotek

Stefan Edman, biolog och författare.

Tidigare miljörådgivare och

sakkunnig inom Miljödepartementet.

8–16 augusti 2020

STIFTELSEN SELMA LAGERLÖFS LITTERATURPRIS

Box 301, 686 26 SUNNE

Ordförande Tuula Dajén +46 (0)72-231 00 93

info@kulturveckanisunne.se | kulturveckanisunne.se

STIFTARE OCH SPONSORER

Fryksdalens
Sparbank

Huvudsponsor

Företag i Sunne kommun

Med stöd från

SAMARBETSPARTNERS

Mårbackastiftelsen och Selma Lagerlöf-sällskapet

SUNNE | **VÄRMLAND**